

Nro. 7.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Januariusnak 22-ik napján 1799-ik
esztendőben.*

Béts.

A' Palatinus ö Fő Hertzegsége tegnap reggel ,
nyóltzadfél órakor indúlt el *Petersburgba.*

Olofz Ország.

A' Piemonti Frantzia Komandérozó General
Grouchy, egy Proclamatziót hirdettetett ki Déc.
19-dikén, mely által minden Piemontban találtató
Frantzia Emigráklóknak meg-parantsoltatik, hogy
az országot 3 napok alatt hagyják oda, oly bün-
tetés alatt, hogy külömben a' Respublikai törvé-
nyek keménységek szerént fognak vélek bánni.

A' *Tarinban* fenn-álló Provisoriai Országgló-izék-
nek egy végzése által a' kinzások által való examen
(*Tortura*), egy más végzése által a' Fidei-Commis-

mok, és az Első-születtségi jus, egy harmadik által pedig a' vakmerő szerentse = (hazard) játékok, el-töröltettek.

Déc. 19-dikénn egy Proclamátzió által ki-hir-dettetett, hogy, mivel a' papiros-pénz' creditjének helyre-állittatódása minden eddig meg-probálta-tott eszközök által el-nem érettethetett, tehát már most: — 1)ször, a' 600 — 300 — 200 — és 100 Livrás credit czédulák, a' melyek az ő interesseik-vel együtt, 23,868,170 Livrákra telnek, a' *cursus*ból ki-vétettetnek, és tsak Nemzeti jofszágoknak árrá-ban vétettetnek el — 2)ször, az 50 és 25 Livrás credit-papiroffak, melyek mind együtt 43,404,275 Livrákat tesznek, ezen-túl is meg-hagyatnak ugyan a' *cursus*ban, hanem tsak egy 3-madányiban vétet-nek-el, mint a' mennyit a' rajtok szemléltető jegyek jelentenek; melyek ez szerént 14,468,091 Livrákra szállittodván-le — 3)ször, ezeknek zálogul a' Nem-zeti jofszágok és minden egyéb Nemzeti jövedelnek határoztatnak — 4)ször; az olyan értz pénz-nemek, a' melyeknek 15 és 5 *Sous* vólt a' *cursus*sok, és mind együtt 36,629,485 Livrákat tettenek, egy 3-mad rélznyit érnek — 5)ször; az olyanok pedig, a' melyeknek eddig 2 *Sous* és 8 *Denár* vólt a' *cursus*sok, most 1 *Sous* és 6 *Denár* — 6)ször; Nemze-ti jofszágokká rendeltetnek, minden jofszágok, ju-sok, portéakak, és adóffágok, a' melyek a' Sz. *Mau-ritzius*, Sz. *Lázár*, és *Máltai* Rendek birtokaik voltanak, ha ki-adatva vagynak is, ha nintsenek is. Mind ezek haladék nélkül adattassanak-el: ha-nem, fenn-tartja a' Provisoriai Országgló-fzék magá-nak azt, hogy ezen jofszágoknak mostani birtokos-saikról, gondoskodják — 7) Az ezen jofszágoknak el-adattatásokból bé-jövö penz-czédulák, minden hé-tenn a' Szabadság-fa alatt égettessenek-el. — 8)ször; Ennek felette 26 millió Livrákat érö Papi jofszágok is adattassanak-el — 9)ször. Minden ezüst és arány, a' mely a' Nemzet tulajdona, a' pénz-vérö házba küldetessék, és Respublikai pénzek veretessenek belölle — 10)ször; minden lakosok meg-hivattatnak,

hogy ezüstjeiket és arányaikat a' pénz-verő ház-
ba vitetteffék, és veretteffenek magoknak azokból
hasonló pénzt, a' melyért tsak a' munkának árrát
tartoznak meg-fizetni. — 11)ször; azok, a' kik pá-
triótismusból önként való adományokat tesznek,
olyan bizonyság-levelet kapnak, hogy a' haza iránt
magokat érdemesekké tették, és az ő neveik nyom-
tatásban közönségeslé tetettetnek — 12)ször; hogy
a' Kintstárnak sürgetőbb szükségeinn tenni lehesse,
a' gazdagabb házak két napok alatt fizessenek rend-
kívül való adót.

Egy 19-dik DéceMBERI Decretom által paran-
tsóltatik továbbá Piemontban, hogy a' Püspökök,
tsak a' Papi tárgyra nézve gyakorólják a' magok
jussaikat; a' vallás' dolgaiban minden külső erőlte-
tések szünnyenek meg

A' Piemonti fegyveres seregek már mind el-
útaztanak, rész szerént *Piacenza* - , rész szerént pe-
dig *Meyland* - felé. A' katonai belső szolgálatot, a'
Piemonti Nemzeti Gárda-tzopórtok, a' Frantzia
tzopórtokkal együtt teszik.

Az *Olofz* tábor' fő vezére Gen. *Joubert*, Déc.
26-dikánn el-útazott *Meyland*ból *Modená*-a, a' hol
most az ő fő hadi szállása vagyon.

A' Frántzia Directorium forma szerént közöl-
tette a' Cisálpinai Respublikával a' Neápolisi és
Sardiniai Királyok ellen való had-hirdetést; a'
melynek a' Frantzia és Cisalpinai Respublikák kö-
zött lévő Szövetségi Kötéshez képpest, a' lett a' kö-
vetkezése, hogy azon Hatalmasságok ellen a' *Cis-
álpinai* Respublikának is háboruba kell elegyed-
ni.

A' *Sárdinai* Király még Déc. 26-dikánn is *Pár-
ma* városlában vólt, a' midőn ott vagy három Piemon-
ti Batalionok kereftül útaztanak.

A' *Liguriai* Respublika-béli Törvény-hozó Ta-
nátok, minekutánna a' Piemonti változásoknak hi-
rét vették vólna, Déc. 28-dikánn meg-határozták,
hogy a' magok Directoriumjok által botsálsanak
egy szerentséltető köszöntést a' Piemonti néphez.

Déc. 26-dikánn az Olofz tábornál lévő Com-
missárius *Salicetti*, *Genua* várossába érkezett, a' hól
találta a' vólt Frantzia Hadi-Ministert *Plevillét*, a'
ki *Corfu* szigetére vagyon ugyan a' Frantzia Di-
rectoriumtól ki-rendeltetve, hanem most egy idő-
ólta Génuában tartózkodik.

A' *Della Spezziai* partok felé, mind gyűlnek
még most is a' Frantzia és Liguriai fegyveres sere-
gek ölsze.

Pistojaból (a' Florentziai vidékekről) — „Ide
Déc. 31-dikénn és Jan. 1-sőjénn egy Frantzia Divi-
sió érkezett a' Gen. *Serrurier*' vezérlése alatt, mely
is Jan. 2-dikánn tovább folytatta útját *Lucca* felé,
a' honnét egy nappal az előtt Követek érkeztek
vólt a' nevezett Frantzia Vezérhez.

A' *Livornóba* ki-szállott Neapolisi seregek Jan.
1-ső napján el-útazáshoz kezdettenek készülni, és
3-dikban valófággal el is útaztanak onnét.

A' 29-dik Decemberi Florencziai tudofitások-
ból ezt olvassuk: — „A' *Romai* vidékekről jövő tu-
dofitások még mind igen kedvetlenül szollanak a'
Neápolisiakra nézve, a' kik is egélszen vissza von-
ták magokat a' magok országjokba. A' Neápolisi
Királyi tábor azonközben; még 65 ezer emberek-
ből áll; *Siciliából* is feles segítő sereget vár még:
és az vagyon projectomban, hogy a' Neapolisi bi-
rodalomban találtató minden fegyver-fogásra alkal-
mas férjfiak, *in massa* fel keljenek. Eleinten a'
Neapolisiak is egy néhány nem tsekély gyözedel-
meket vettenek vólt a' Frantziákonn; mikor a' *Ro-
mai* vidékekre bé-jöttek, a' *Rietiben* talált Fran-
tzia örző sereget el-fogták, Déc. 5-dikénn *Ottrico-
li* mellett is meg-verték a' Frantziákat, és hadi li-
neájokat két felé szakasztották: hanem, ezen nye-
reségeik eddig, nem vóltak tartósok.

Az itt következő tudósítás egyenesen Rómából, Déc.
26-ikánn indúlt: — „

Már még ezen hónapnak 11-dikénn (igy szóll
a' tudósító) rendkívül való mozgások vétettek ész-
re a' Neapolisi seregek között: és 12-dikbenn el is

útaztanak innét. Őket követte a' fel-állíttatva vólt Provisoriai Országgló-szék is. Lakosok is lokan szaladtanak által a' Neapolisi tartományokba. A' közönséges tsendesség azonban a' Nemzeti Gárda-tsoportok által fenn-tartatott. Minden árestállatott Frantzia gondolkodásu lakosok szabadon bocsátattak. Már 13-dikbann egy Proclamatzió tétett vólt a' *Vallville* nevű Frantzia Biztostól közönséggé, a' melynek a' Városi katonaság' Komendánsa *Don Gennaro Valentinó* is, alája irta a' nevét, és a' melyben a' közönséges tsendességnek fenn-tartására szükséges eszközök és módok parantsoltattak-meg, 's hirdettettek ki. Déc. 14-dikénn ismét fel-szúratott a' Frantzia Académia' épületjére a' Frantzia Zászló; és a' Frantzia örző-sereg, a' mely az *Angyal-váraban* hagyatott vólt, ismét lejött onnét a' városba. A' Komendánsa ezen seregnek *Valterre*, által vette a' város' Komendánságát: különösön pedig a' *Roma* várossa béli lakosok csoportjának komendérozását, *Lasigni* nevű *Romai* hazafira bizta. Ugyan ő, kemény törvényeket hirdettetett-ki azok ellen, a' kik ellenséges indulatot fogának mutatni, vagy pedig fegyveresen jelenének-meg, és a' még az előtt *Gen. Macdonald* által ki-adatott törvényeket és rendelkezéseket, mind meg-ujjította. Még ezen naponn (14-dikben) estve, egy más kitsiny Frantzia csoport is bé-szállott *Romába*: és *Championet* 's-*Macdonald* Generálisoktól egymásra adattak-ki a' parantsolatok, a' mindeneknek ujjanton való el-intéztetése, és szoross katonai lábra való állíttatódása iránt. Nagyobb része pedig a' Frantzia seregeknek *Roma* várossa mellett takarodott-el a' *Neapolisi* vidékéek felé. — Déc. 16-dikánn a' fő hadi-szállást is *Rómába* hozták-bé a' Frantzia seregek, és ugyan oda 24-dikben a' *Consulatus* is vizsgálta ment, az *Angyal-várról* való ágyu-szó közben.,,

A' *Pármái* Hertzegségnek *Piacenza* nevű várossában, nevezetes égés vólt Déc. 24-dikénn estve. A' főbbik theatrom'-épülete gyúlt-meg, és égett-el

oly sebességgel, hogy 2 óra alatt egészen hamuvá lett. Ez egy 5 emeletű, majd egészen fából készült épület volt, és a' folyó fárságra egészen ujjan, 's-igen pompáson fel-tzifritva volt. Tsak a' külső kö-falai maradtanak fenn-állva. Hogy gyuladott-meg? nem tudatik. A' kár, melyet okozott 1 1/2 millióra tétetik.

- *Frantzia Ország.*

A' Gen. *Championet* Adjutánfla *Laraiterie*, *Párisba* érkezett, néhány nyert Neapolitánus zászlókkal együtt, és hirt hozott *Romának* ujjanton lett elfoglaltatásáról is. A' tölle hozatott tudósítást még azon naponn által küldötte a' Directorium a' Törvény-hozó Tanácsokhoz, melyek a' szokott ditsérrő igéket ismét dacretálták az *Olosz* országi fegyveres seregeknek.

A' Belső Minister most azzal a' plánummal foglalatoskodik, a' mely szerént minden Frantzia országban lévő folyó vizeknek, egymással öszse foglaltatni, és hajókázható állapotba helyhezttetni kell. Most egy előre, 12 városokban, u. m.: *Geneva*, *Altkirch*, *Zabern*, *Toul*, *Maubeuge*, *Compiègne*, *Niort*, *Limoges*, *Bordeaux*, *Lyon*, *Bourges*, és *Orleans* várossaikban, 12 Commissiókat nevezett-ki, útasításokat adván mindeniknek elibe azoknak a' tárgyaknak és munkáknak előre való megfontolások és el-intézések iránt, a' melyek, a' magát elő adó kedvező alkalmatossággal, az egész tzélt könnyebben elő segélhetik.

A' *Párisi* levelek még mind azt erőssítik, hogy a' *St. Domingó* szigetjéről szolló tudósításokból telységgel nem lehetne ki-hozni még eddig azt, hogy a' Szeretsen Fő-vezér *Toussaint Louvertüre*, ezen szigetnek függetlenné való tételénn és az Anglusoknak oda való hívásánn dolgozna; és ezt az oda küldetett Biztosnak *Heduvillnek* onnét való vizsgál-térése is, nem bizonyítaná; mint-hogy a' Directorium már előre, mikor még *Heduvillét* oda

rendelte, meg tette vólt a' rendelést, hogy, ha ő azon szigeten meg nem maradhatna, tehát *Roume*, a' ki eddig a' szigetnek vólt-Spanyol-birtokaibann viselte a' Directoriális Ágenstéget, mingyár hivatassék által azokra a' részekre, a' hol *Toussaint Louverture* vagyon, t. i. a' régi Frantzia St. Domingói részekre. &c.

Helvétziai Respublika.

A' Helvétziai Directorium tudositotta itt a' Törvény-hozó Tanátsokat, hogy a' Frantzia Országgló-szék a' Helvétziából el-vitetett minden ágyukat özsze kerestetvén, 486 darabokat talált, a' melyek közzül még eddig tsak 53 darabok vitettek vissza Helvétziába, 's-a' hátra lévőknek haza-hozdattatásokra, 40,000 Helvétus Livrák kívántatnának. A' Törvény-hozók decretálták a' 40,000 Livrákat a' Directoriumnak, ezen ágyuknak haza-hozdattatásokra.

A' Piemonti Provisoriai Országgló-széktől egy Déc. 24-dikénn költ irást vett a' Helvétziai Országgló-szék, a' mely által atyafiságoson meg-kivattatik, hogy a' *Helvétzia* és *Piemont* között eddig fennállott egyesség, ezentúl is tartatassék-fel.

A' *Helvétziai* Frantzia tábor' vezére Gen. *Mas-sena*, Déc. 31-dikénn vólt formális audentziánn a' Helvétziai Directoriumnál.

Frantzia Biztos *Rapinat*, még most is *Bernában* vagyon, és rea bizattatva lenni hallatik, hogy ő viselje gondját az egész Helvétziai segítő seregnek. Ugyan ezért Divisions-Generálisi ranggal is fel ruháztattatott. Most ujra próbálni kezdette, a' *Zürch*, *Berna*, *Lucern*, *Solothurn*, és *Freyburg* Kantonok' Országgló-székeikre vettetett adónak felszerkesztetését. Sőt a' mi több ujjanton 1,400,000 Livrát vetett reájok, és azt kívánta a' Helvétus Directoriumtól, hogy annak fel-hajtását vállolná magára, de a' még nem fogott az ő kívánságára reaállani, &c.

Orosz Ország.

Zante és Cephalonia szigetjeiknek az *Orosz és Török* hajós seregek által lett el-foglaltatásokról, így ír a *Pétersburgi* 24-dik Décemberi Ujjság: — „

„Közelítvén *Zante* mellé az egyesült hajós sereg, egy hajós tsopórtot küldött-el Vice-Admirál *Utschakow* Oktob. 24-dikénn, oly rendelés mellett, hogy a' partonn lévő batteriákat támadják-meg, mely is hogy könnyebben meg-eshessék meg-parantsolta, hogy rész szerént kormányos lapos-hajókra, rész szerént a' szározra is fegyveres nép szállion. A' sziget' lakossai már előre tudofittattanak vólt, és meg-hivattattak, hogy a' Frantziák ellen ők is egyesített erővel dolgozzanak: kik is ehez képpest a' ki-szállani-akarókat minyájon a' partokonn vár-ták, és őket mint szabadítójikat, nagy betsüllettel és szivességgel fogadták. Zászlókat is küldött-ki nékiek a' Vice-Admirális, hogy azok alatt magokat a' ki-szállókkal egyesítsék és vélek együtt dolgozzanak. Oly nagy tüzességgel is fogadták a' lakosok ezen segedelmet, hogy, mivel a' viznek kitsiny méjjsége és kösziklás feneke miatt sokak a' sajkák között nem közelithettek egészen a' partig, tehát a' lakosok magok bé-szökdöltek a' vízbe, és a' karjaikonn hordották-ki a' katonákat, meg nem akarván engedni, hogy magok gázoljanak keresztül a' vizenn. A' *Nagy Gergely*, *Arménia*, és a' *Szerentsés* nevü Fregátok azonközben, el-kezdettek tüzelni a' Frantziákra, kik is a' battériák-ból csak hamar el távoztanak, és magokat egy *Zante* várossa mellett lévő hegy' tetejénn épült várba vet-ték, 's-zárták. Midön az után erről kezdettenek vólna tüzelni a' Frégátokra; 's-midön ezek, a' vár-nak magossága miatt reájok haszonnal nem tüzel-hettenek, parantsolta nékiek *Utschakow*, hogy a' tsatázást annyiban hagyvén, a' part mellől távozzanak-el. Egyszersmind a' szározonn is rendeléseket tett az Admirál, hogy a' lakosok haladék nélkül fogjanak fegyvert, a' vár-ra való rohanásba né-

kiek legyenek segítségül, és a' Frantziáknak telyesféggel ne engedjenek annyi időt, hogy az ő fogadásokra magokat el-készithessék. Mindenek a' lehetősebb renddel és siettséggel véghez mentenek. A' katonák és lakosok a' várat körül vették, és a' következő éjjel arra reá is rohantanak volna: hanem a' Frantziák nem várták-el azon időt, hanem estvéli 11 orakor a' Komendánshoz ki-küldötenek, hogy a' várat Capitulatzióval foglalja-el; a' ki is ezen ajánlást el-fogadván, a' Frantziák 25-dikbenn a' várból egész Katonai parádéval lejöttek, fegyvereiket le-tették, és magokat fogságra adták. A' vár el-foglaltatott, és annak költsai a' Frantzia Zászlóval együtt Admirál *Utschakow*-hoz vitették. —

„A' mi a' szigetet illető további kormányozást illeti, ujjabb Felsőleges rendeléseknek meg-érkezése-kig, a' rendtartásoknak el-intézését a' lakosok' szabadfágára bizták az egyesült seregek' fő vezérjeik, kiknek is meg-ígérték azok, hogy semmit el nem fognak mulasztani, a' mi csak a' sziget' tsendellégének fenn-tartására szükséges lejénd. —

„A' Frantzia őrző sereg 441 emberekből állott, kik között 47 tisztek találtattak. Ezek közzül 18-tzan hazájokba botsáttattak és Anconába küldettettek olyan parolára, hogy az *Orosz* birodalom-, a' Fényes Porta-, és az ő Szövetségesseli-ellen, nem fognak többet szolgálni. A' többi fogjok minyájon *Morea* fél-szigetére vitettek által, a' hól minden további meg-bántatás vagy terheltetés nélkül fognak a' Capitulatzió szerént, rendesen tartattatni. A' lakosoknak sürgető kívánságokhoz képpelt' a' vár és város őrzésére, egy *Midshipmant* (Komendánst), e' mellé egy al-tisztet, 10 Granatérosokat és Muskotérosokat, egy Dobost, egy Matrózt, és 2 Pattantyust rendelt-ki Vice-Admirál *Utschakow*. A' Török Vezér is ugyan ennyi számu embereket hagyott ezen várban egy tiszttel együtt. A' Strázsák, a' *Midshipman*' vigyázása alatt, a' lakosok közzül vállogattatnak-ki. —

„Agyut 62 darabot találtának a' várban az egyesült seregek. — „Oktob. 25-dikénn, egy 1 Linea és 2 Fregát Orosz hajókból és 1 Török Frégátból álló hajós tsoport, *Cephalonia* felé, 29-dikbenn pedig egy más hasonló egyesült hajós tsoport, *St. Mauro* szigete felé, útnak indítottak, azért, hogy ezen szigeteket is vegyék-el a' Frantziáktól. *Cephalonia* szigetéről, tsak hamar olyan hirt vett a' Vice-Admirális, hogy a' Frantziák, rélz szerént, az egyesült hajós seregnek közelítésétől való féltében, rélz szerént pedig a' lakosoktól való kemény nyomattatás miatt, el-szaladtanak légyen, és magokat a' hegyek között rejtették-el: melyhez képeft a' hajókról fegyveresek szállottanak-ki a' szigetre, és magokat a' lakosokkal a' Frantziák' felkeresése végett egyesítvén, reméllik, hogy őket minél hamarabb kézre fogják keríteni. — *St. Mauro* szigetéről is érkezett tudófitás a' Vice-Admirálishoz, melynek az a' foglalata, hogy a' lakosok ezen a' szigetenn is fel-szurván az Orosz száflót, nyughatatlansággal várják a' hajós sereget hogy a' Frantziák' el-üzésében egyesített erővel ők is segedelemül lehessenek, 's-magokat az egyesült Hatalmasságoknak alájok botsáthassák. —

„Oktob. 31-dikénn egy 9 Linea és 1 Fregát Orosz, és 1 Linea 's-egy Fregát Török hajókból álló tsoport, *Korfu* szigete mellé rendeltetett, oly parantsolattal, hogy a' szigetet minden felölről körül vegye, és annak a' Frantzia hajókkal való minden közösülését el-szakassza: ugyan oda maga Vice-Admirál *Utschakow* is lietve el-evezni szándékozott a' hajós seregnek hátra lévő részével, ugy mindazáltal, hogy útjában még meg fog egy kevés időtskéig *Cephalonia* mellett állapodni.

Batava Respublika.

Hágából, Jan 1-ső napján: — „

„Az a' *Quatremere Disjonval* nevű Frantzia Gen. Adjutans, a' ki mint közönségesen tudva va-

gyon, az 1796-dik esztendőben, a' tömletzben a' pókokra való figyelmezés által tett meg-jegyzések-ből az 1795-dik esztendő béli nagy hideket előre meg-mondotta vólt, erre az esztendőre ismét egy Respublikai Kalendáriumot adott-bé az itt lévő *Aubin* és *Leriget* nevü Frantzia Követségi Secretariu-soknak, a' melyben az időnek folyását az 1798-dik esztendő 17-dik Oktoberétől fogva, a' most folyó 1799 diknek első Januariussáig, előre meg-lehetősen el-találta. Azoknak vigasztalására továbbá, a' kik az igen hosszú tartó kemény téltől erőssen félnek, azt jövendölte ezen Pokhálos-Kalendárista, hogy ezen télnek hátulsó részében mérsékelt, vagy inkább elegyes hideg fog tartani, midön t. i. a' hideg és lágy napok tserélgetve következnek egymás-után.

London.

A' *Londoni* mostani theatrális állapotról, azoknak kedvekért, a' kik az e'-féléket is jó szívvvel olvassák, ezeket írhatjuk ide egy onnét jött Ujjság-levélből: — „

„Az Udvari theatromonn most egy nagy *Pantomimz* (néma.táantz), a' Favorit-darab. A' neve: *Alexandria*, vagy *Harlekin Egyiptomban*. Egy *Cabana* nevü hires táantzoló fejer-nép, egy Török Ballétot táantzol benne; és a' nevezetes 1-ső Augustus, a' mikor *Nelson*, *Abukir* mellett gyözedelmeskedett, tüz-játék és ropogás által producáltatik. A' más két nagy theatromokonn, az énekes és táantzós darabok most a' minden napiak, és a' decorátziók külömb-külob-félelégei vagynak magofs pontonn. *Hoar* irt egy Operát, és *Dushek* készítette hozzá a' muzsikát, ily név alatt: *A' Spielbergi vár'* (*the Castle of Spielberg*). Erössen futnak reá a' nézők. A' matériája egy lok esztendőkig a' föld alá zárva vólt aszszony embernek historiájából vagyon véve, a' mely már ez előtt Frantzia theatromokonn is meg-jelent vólt, ily nevezet alatt: *Camill ou le Souterein*. A' történet a' *Mervai* gazdag mezökre té-

tettetik által, a' hól *Eugeniát* az ő feleség-féltő férjje *Korovitz* el-zárja. Az iszonyu fogházi scé-
nák ezen játékban, ijesztő jelenések helyett szol-
gálnak. *Crouh* nevü aszszonyság játzodja az *Euge-
nia'* személyét, a' ki is egy igen szép aszszony és
hires éneklő lévén, mennél több szenvedéseket kén-
telenítettik ki-állani, és azokhoz képpelt mennél
inkább ki-fejezi szenvedéseit a' keserves énekek ál-
tal, annál erősebben bámul rajta a' néző sokaság. —
Ez a' *Drurylanében* játzodtatik. — „Hanem még
ennél is nevezetesebb minden napi Játék vagyon
a' Coventgarden-theatromon, melynek *Droag Ra-
ma* a' neve. Mely pompás légyen az ehez tartozó
decorátzió meg ítélhetni abból, hogy 6000 F. Ster-
lingbe került, mely is a' mi pénzünk szerént vala-
mi 60 ezer forintnyi summa. A' játék egy *Indiai
Rajáhnak* (Fejedelemnek) residentziájában képzelte-
tik producáltatni, a' hova sok Anglus fogjok vitet-
tetnek-bé, férjfi ruhába öltöztetett feleségeikkel
együtt, a' kik végezetre igen tündéri szerentsés mó-
don meg-szabadittatnak. Egy *Liffey* nevü Orvost
jádzó személy is fordul elő; a' ki a' részeg *Rajáht* orva-
sólja; magát Europai Orvosnak adja - ki; az orvas-
ság, a' melyet részegség ellen ad-bé a' Rajáhnak,
egy földi-alma (v. földi-mogyoró) a' mely még a'
kenyeres tarisznyájában meg-maradott vólt. Itt
egy igen nevetséges részegfégi historia fordul elő,
melyre nézve a' játéknak is ily neve vagyon: *A'
bor, tsudát tselekszik*. A' scéna 22 külömb-külob-
féle formákban fordulnak elő, és a' leg szebb Nap-
keleti Indiai vidékek' festékeik, a' melyekkel mosta-
nában egészfzen bujálkodnak a' gazdag Anglusok,
és egész gyűjteményeik vagyon belölle, ily név
alatt: *Oriental Scenery*. Ezeknek szépségével és
szinjeknek kelemetellégével, semmi öszíze nem ha-
sonlittathatik. A' *Rajah* kastélya, *Serallya*, és fog-
házai, gyönyörűek, a' festésekenn. Mindeneket
feljül halad azonban, az, a' hol az játzodta-
tik, a'-mint a' *Rajah*, a' tigris-vadászatból haza
megyen. Maga a' Fejedelem egy Elefantonn, így

szintén a' Vezér is egy második Elefantonn; a' Princzné pedig egy 6 bívajok által vonattatott tzi-
ra alkotmányonn, jönnek. Az után következnek: valami 100-ig való fegyveresek *Déli* Indiából; az Indiai vadász-kútyás Jágerek; a' muzsikások tevé-
kén és gyalog; tántzó aszszonyfágok; és végre paraszt tsopórtok, a' melyek lántzal meg kötött tigris-
tigris vezetnek, annak vas-kalitzkába rekesztett fiaival együtt. Mind ezeknek a' pompás tzi-
fraságoknak nintsen vége hofszá. A' *Brittanusok* magok belső meg-nyugodással szemlélik mind azt, a' mit ezek a' játékok ábrázolnak, hogy t. i. ezek a' gaz-
dag Raják, tsak mint rab-szolgák, az első intésre az Anglusoktól tartoznak függeni, &c.

Elegyes Levelek.

A' Belga insurgensekről, a' *Mosa* vize' mellől Jan. első napján: — „

„Az Insurgensek munkába vették azon szándék-
jokat, hogy *offensive* kezdjenek a' tsatákhoz. Déc. 26-dikától fogva, oly sok felé és oly hathatós moz-
dulásokat kezdetek tenni, a' melyekből minden ké-
telkedés nélkül ki-hozni lehetett azt, hogy *Mastricht*
várára tették a' tzielt: a' mint-hogy oly közel is járultanak hozzá, hogy abban nem kevés nyugha-
tatatlanságot okoztanak, és a' vár' Komendánsát ar-
ra indították, hogy hathatósabb eszközökhöz nyúl-
jon. —

„Az alatt, míg egy Insurgens tsoport, *Mastricht*
mellett így magához vonta a' figyelmeteliséget, egy
más tsoport bé-ment ujjanton *Hasseltbe* és *Tongresbe*,
és ott kész pénzel eleséget vásárolt - fel. — „Egy
más harmadik fő Insurgens tsoport, *Mastricht* fe-
lett 2 óra távolságra gyűlt öfzize lassan - lassan,
Rechem nevű városotkánál, melynek lakosai azt
mondják, hogy az Insurgens tábornak nállok való
által-kakarodása, 6 oráig tartott.” —

„Meg-ertvén *Mastrichtban* a' Respublikai kato-
nák az Insurgenseknek a' szomszédban való léteket,

a' nagy hidegben is ki maschéroztanak ellenek a' városból, és táborba szállottanak. Déc. 28-dikánn véres öfzfe-tsapások folytak közöttök; a' melyek 29-ikben ismét el-kezdödtének, a' midön egy számos Insurgens sereg elő-rukkólván, meg-támadta a' Republikai fegyveres népet. A' viaskodás hevesen folytattatott mind két részről: hanem az Insurgensek hirtelenséggel vissza vonván magokat, olyan helyre tsalták a' Frantziákat, a' hól egy más Insurgens tsoport jó készülettal titokban várta öket. A' Frantziák ugyan kegyetlenül fogadtattak ezen hadi melterség által, hanem még sem verettettek egészzen meg, melyre nézve a' viaskodás újanton még nagyobb méreggel el-kezdett, és három orákig tartott, a' midön a' Frantziák, magokat a' várba ismét bé-vonni, kentelenek vóltak.

„Egy *Insurgens* tsoport ezen tsata után, az által-fagyott *Mosa* vizének jobb partjára a' jegenn keresztül takarodott, és az erdökben 's-halmokon táborba szállott; a' honnét az után egész *Düsseldorf* által ellenben a' Rénus bal partjáig *Neusz* városaig vigyázókat botsátottanak-ki. — „A' Frantzia seregeknek nagyobb ereje a' Belgiumi tenger partok felé vonta vólt el magát eleinten, hogy az Anglusoknak kiszállását akadályoztassa, a' kik ott nagy erővel készülnek a' ki szálláshoz. &c.

Magyar Ország.

Ha szintén nem tudták is még eddig, nagy elme törődéssel is, még a' nagyobb elméjü személylyek is a' gyermekek' leg jobban lehető neveléseket meg állapítani; de abban, még is helybe hagyással maradtak, hogy a' szülék, vagy a' házigond, baj, kerelztek, és lakó helyek alkalmatlan vóltak, vagy a' felesleg való szerezet miatt arra nem mindnyájan eléglégesek. A' végre olyan személylyeket kívának a' szüléknek gyermekeik jó nevelhetőlégekre ajánlani, a' kikben leg alább több kel-

lehetőleg mint mordtság, több jóságos tselekedet mint bűn találtaffon; a' kik a' magok nyájas leereszkedések, kellemetes magok viselések, 's jó példa adások által, erőltetés nélkül, szembetűnőleg esmértessék meg tanítványaikkal a' virtust, a' felebaráti szeretet' fő pontyát, a' kik az elmével együtt a' testet is ki tsinofittsák, a' kik hiv jobbágyot, 's igaz polgárt készítsenek s. a. t.

Illyen virtusokkal van fel ékesítve Kassán *Nikolay Mártonné* Aszszonyság, mert ez a' reá biztatott Kis-Aszszonykákat, olly jó szivüekké, munkásokká, varrókká, szövökké, kötökké, Bémet nyelv tudókká 's kellemetefekke formálta, és formálja, hogy azok nemtsak a' szülék' meg elégedéseket, 's szereteket: de a' meg Ertek diltiretét, és az Ifjak hajlandóságokat is akaratlanul is vonfsák magok eránt.

Minthogy pedig mennél több valakiben a' Virtus, annál inkább ki van ő, az irigységnek tettetve; nem tsuda, hogy a' nevezett Aszszonyság házára is törekedett az, mellyet a' reá bizattatott számos Kis aszszonykák' kikészítésén gyönyörüséget érző szülék meg értvén, öszve vetett vállakkal rohantak annak fel emelésére, úgy hogy, már most, még alkalmasabbá tétetődött nevezett *Nikolay Martonné* Aszszony mindenféle vallású Kis-aszszonyoknak nevelésére.

E' szerént, hogy azon szülék, a' kik kis-aszszonykáikban kivánt véget érni, és gyönyörködést érezni akarnak, ezen aszszonyság' lerény és ditséretes szolgálatjával hasznossan élhessenek, a' *Magy. Kurir* Erd. Iróinak mind a' két Magyar Hazában elegendőképen esméretes újság leveleik által kívánnnyuk ezeket közönségessékké tenni. — *Költ Kassán. Januarius 7-ik napján, 1799-ik esztendőben, azon szülék által, kiknek leányainkat a' nevezett aszszonyság megelégedésünkig ki készítette.*

Erdély.

Az Erdélyi Hegy-aljáról. M. Igenből Januarius 10-dikánn.

„A Következendőt előre tudni kívánó emberek sokképpen szoktanak jövendőlni az esztendőnek egyik részéről a' másokra; ugymint: Ha a' madarak öfzfzel igen kövérek, a' madarász azt mondja, hideg tél lesz. Ha a' nyúlak igen kövérek a' vadász nagy havat vár. Ha a' Decemberben fogott tsukának a' mája hátúl, az az, az epe-hójjag felöll széles, elől pedig keskeny, és hegyes, az Halász hofszú, és kemény telet jövendő, s. a. t. Lássa kiki mit tart az efféle jövendölésekről — mi ugy veszfzük észre, hogy nálunk sem a' Madarászok, sem a' Vadászok, olyan hideg telet's nagy havat nem vártanak, a' milyent értünk, még *Karótsony* előtt hullani kezdett az hó, 's-azolta az egész természet fejer köntösben jár. A' hideg, *Karótsony* második éjtzakáján olyan nagy vólt, hogy a' Thermometrum a' fagyaló pontonn alóll 23 Grádusra le szállott, és így három grádussal volt nagyobb hideg mint Bécsben 1776-ban, pedig ez a' mi Hegyallyánk, a' körül-lévő helyeknél rendszerént melegebb szokott lenni. — Hát már ebből a' kemény hidegből mit jövendőlhettni? Kevésjót; mert ha egy felöll azokat az apró bogarakat megöli-is, melyek a' gyümölts fáknak tavaszszal ártalmasok lehetnének, de más felöll magokat a' gyengébb fákat, mi-némü a' *Baratzkfa*, láthatatlan fejszéjével ki vagdalja, 's kivált ha a' takaratlan maradott szöllő-tökéinket meg-rontja, ugy oda lesz minden kedvünk. — De jobb a' Következendőtől nem félni, és az Urra bizni minden dolgokat.”

*

*

*

Egyiptom historiájának 3-ik árkusát küldjük ma Erd. Olvasóinknak.

P. D.